Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (viies koda)

11. jaanuar 2017 *

Eelotsusetaotlus — Õigusalane koostöö kriminaalasjades — Raamotsus 2008/909/JSK — Artikkel 7 — Kahepoolse karistatavuse tingimus — Artikkel 9 — Mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjus, mille alus on kahepoolse karistatavuse puudumine — Täidesaatva riigi kodanik, kes on väljaandjariigis süüdi mõistetud ametiasutuse otsuse täitmata jätmise eest

Kohtuasjas C-289/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Krajský súd v Prešove (Prešovi maakonnakohus, Slovakkia) 3. juuni 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 15. juunil 2015, kriminaalmenetluses, milles süüdistatav on

**Jozef Grundza,**

menetluses osales:

**Krajská prokuratúra Prešov,**

EUROOPA KOHUS (viies koda),

koosseisus: koja president J. L. da Cruz Vilaça, kohtunikud M. Berger (ettekandja), A. Borg Barthet, E. Levits ja F. Biltgen,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 25. mai 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

— Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja J. Vláčil,

— Austria valitsus, esindaja: C. Pesendorfer,

— Slovaki valitsus, esindaja: B. Ricziová,

— Rootsi valitsus, esindajad: A. Falk, L. Swedenborg, C. Meyer-Seitz, U. Persson, E. Karlsson ja N. Otte Widgren,

— Euroopa Komisjon, esindajad: W. Bogensberger, J. Javorský ja S. Gruenheid,

* Kohtumenetluse keel: slovaki.

olles 28. juuli 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

**otsuse**

1 Eelotsusetaotlus puudutab seda, kuidas tõlgendada nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT 2008, L 327, lk 27), muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK (ELT 2009, L 81, lk 24) (edaspidi „raamotsus 2008/909“), artikli 7 lõiget 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d.

2 Taotlus on esitatud kriminaalasjas tehtud kohtuotsuse tunnustamiseks ja Tšehhi kohtu poolt Jozef Grundzale määratud vabadusekaotusliku karistuse täideviimiseks Slovakkias toimuvas menetluses.

## Õiguslik raamistik

*Liidu õigus*

3 Raamotsuse 2008/909 põhjenduse 5 kohaselt:

„Kriminaalmenetluste menetlusõigused on oluline element vastastikuse usalduse tagamiseks liikmesriikidevahelises õigusalases koostöös. Liikmesriikide vahelised suhted, mida iseloomustab eriline vastastikune usaldus teiste liikmesriikide õigussüsteemide vastu, võimaldavad väljaandja riigi ametiasutuste tehtud otsuste tunnustamist täidesaatva riigi poolt. Seega tuleks ette näha kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste täideviimist käsitlevates Euroopa Nõukogu dokumentides sätestatud koostöö edasiarendamine, eelkõige kui kohtuotsus puudutab liidu kodanikke, kellele on teises liikmesriigis määratud vabadusekaotuslik karistus või vabadust piirav meede. […]“

4 Raamotsuse artiklis 3 „Eesmärk ja reguleerimisala“ on sätestatud:

„1. Käesoleva raamotsuse eesmärgiks on kehtestada eeskirjad, mille kohaselt liikmesriigil, selleks et hõlbustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, tuleb tunnustada kohtuotsust ja viia mõistetud karistus täide.

[…]

3. Raamotsust kohaldatakse ainult kohtuotsuste tunnustamise ja karistuste täideviimise suhtes käesoleva raamotsuse tähenduses. […]

[…]“

5 Raamotsuse 2008/909 artikli 7 „Kahepoolne karistatavus“ kohaselt:

„1. Käesoleva raamotsuse alusel ja teo kahepoolset karistatavust kontrollimata toimub kohtuotsuse tunnustamine ja määratud karistuse täideviimine järgmiste kuritegude puhul, nagu need on väljaandjariigi õigusaktides määratletud, ja juhul, kui need on väljaandjariigis karistatavad vabadusekaotusliku karistuse või vabadust piirava meetmega, mille maksimaalne pikkus on vähemalt kolm aastat:

— kuritegelikus ühenduses osalemine;

— terrorism;

— inimkaubandus;

— laste seksuaalne ärakasutamine ja lapsporno;

— narkootiliste ja psühhotroopsete ainete salakaubavedu;

— ebaseaduslik relvade, laskemoona ja lõhkeainetega kauplemine;

— korruptsioon;

— pettus, […];

— kuritegelikul teel saadud tulu rahapesu;

— rahavõltsimine, […]

— arvutikuriteod;

— keskkonnakuriteod, […]

— ebaseaduslikule sissesõidule ja riigis viibimisele kaasaaitamine;

— tahtlik tapmine, raske kehavigastuse tekitamine;

— ebaseaduslik kauplemine inimorganite ja -kudedega;

— inimröövv, ebaseaduslik vabadusevõtmine ja pantvangi võtmine;

— rassism ja ksenofoobia;

— organiseeritud või relvastatud röövimine;

— kultuuriväärtuste […] salakaubavedu;

— kelmus;

— väljapressimine ja raha väljapressimine;

— toodete võltsimine ja piraatkoopiate valmistamine;

— haldusdokumentide võltsimine ja nendega kauplemine;

— maksevahendi võltsimine;

— ebaseaduslik kauplemine hormoonpreparaatide ja muude kasvukiirendajatega;

— tuumamaterjalide ja radioaktiivsete ainete salakaubavedu;

— varastatud sõidukitega kauplemine;

— vägistamine;

— süütamine;

— Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohtualluvusse kuuluvad kuriteod;

— õhusõiduki või laeva kaaperdamine;

— sabotaaž.

[…]

3. Muude kui lõikes 1 sätestatud kuritegude puhul võib täidesaatev riik kohtuotsust tunnustada ja karistust täide viia tingimusel, et kohtuotsuse aluseks olev tegu on täidesaatva riigi õigusaktide alusel kuritegu selle koosseisu tunnustest või kirjeldusviisist olenemata.

4. Iga liikmesriik võib käesoleva raamotsuse vastuvõtmise ajal või hiljem nõukogu peasekretariaadile adresseeritud avaldusega teatada, et ta ei kohalda lõiget 1. Sellise avalduse võib igal ajal tagasi võtta. Need avaldused või avalduste tagasivõtmised avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.“

6 Raamotsuse 2008/909 artikli 8 „Kohtuotsuse tunnustamine ja karistuse täideviimine“ lõikes 1 on sätestatud:

„1. Täidesaatva riigi pädev asutus tunnustab […] edastatud kohtuotsust ja võtab viivitamata vajalikud meetmed karistuse täideviimiseks, välja arvatud juhul, kui ta otsustab tugineda mõnele artiklis 9 sätestatud mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjusele.“

7 Raamotsuse 2008/909 artikli 9 „Mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjused“ lõike 1 punktis d on ette nähtud:

„Täidesaatva riigi pädev asutus võib keelduda kohtuotsuse tunnustamisest ja karistuse täideviimisest juhul, kui:

[…]

d) artikli 7 lõikes 3 nimetatud juhul ning juhul, kui täidesaatev riik on teinud avalduse artikli 7 lõike 4 alusel, artikli 7 lõikes 1 nimetatud juhul, on kohtuotsus seotud tegudega, mis ei ole täidesaatva riigi õigusaktide alusel kuriteona kvalifitseeritavad. Seoses maksude, tollimaksude, tolli- ja rahavahetustehingutega ei tohi keelduda kohtuotsuse täitmisele pööramisest siiski põhjusel, et täidesaatva riigi seadustes ei ole kehtestatud samasuguseid tolli- või muid makse või selles puuduvad samasugused makse, tollimakse, tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevad eeskirjad nagu väljaandjariigi õigusaktides“.

*Slovakkia õigus*

8 Raamotsus 2008/909 võeti Slovakkia õiguskorda üle seadusega zákon č. 549/2011 o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej Unii (seadus nr 549/2011 niisuguste kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta Euroopa Liidus, millega on määratud vabadusekaotuslik kriminaalkaristus), mida on muudetud seadusega nr 344/2012 (edaspidi „seadus nr 549/2011“).

9 Seaduse nr 549/2011 §-dega 4 ja 16 võetakse Slovakkia õigusesse üle raamotsuse 2008/909 artiklid 7 ja 9.

10 Seaduse nr 549/2011 § 4 lõike 1 kohaselt, mis vastab raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõikele 3, „võib Slovaki Vabariigis tunnustada ja täita otsust, kui kohtuotsuse aluseks olev tegu on kuritegu Slovakkia õiguskorra kohaselt […]“.

11 Seaduse nr 549/2011 § 4 lõike 2 kohaselt, millega võetakse üle raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõige 1, ei pea taotluse saanud kohus kontrollima kahepoolset karistatavust juhul, kui taotletakse sellise otsuse tunnustamist ja täitmist, mis puudutab kuritegu, mille eest võib väljaandjariigis määrata karistuseks vähemalt kolmeaastase vabadusekaotusliku karistuse ja mille on selle liikmesriigi kohtuorgan kvalifitseerinud otsuse tegemist puudutavas tunnistuses viitega ühele või mitmele selle seaduse § 4 lõikes 3 toodud kuriteo kategooriale.

12 Eelotsusetaotluses on täpsustatud, et seaduse nr 549/2011 § 4 lõikes 3 toodud kuritegude kategooriad vastavad raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõikes 1 toodud kuritegudele.

13 Seaduse nr 549/2011 § 16 lõike 1 punktis b, mis vastab raamotsuse 2008/909 artikli 9 lõike 1 punktile d, on ette nähtud, et „[k]ohus keeldub otsuse tunnustamisest ja täitmisest, kui otsuse aluseks olev tegu ei ole kuritegu Slovaki Vabariigi õiguskorra kohaselt ja tegemist ei ole käesoleva seaduse § 4 lõigetes 2 ja 3 ette nähtud menetlusega“. „Seoses maksude, tollimaksude, tolli- ja rahavahetustehingutega ei tohi keelduda kohtuotsuse täitmisele pööramisest siiski põhjusel, et Slovaki Vabariigi õiguskorras ei ole kehtestatud samasuguseid tolli- või muid makse või selles puuduvad samasugused makse, tollimakse, tolli- ja rahavahetustehinguid käsitlevad eeskirjad nagu väljaandjariigi õigusaktides“.

14 Seaduse zákon 300/2005 Z.z., Trestný zákon (Slovakkia karistusseadustik) § 348 lõike 1 punkti d kohaselt „[k]aristatakse isikut, kes takistab või raskendab märkimisväärselt kohtu või muu ametiasutuse otsuse täitmist sellega, et ta […] tegeleb tegevusega, millega tegelemine tal sellise kohtu või muu ametiasutuse otsusega ära keelati […], kuni kaheaastase vangistusega“.

*Tšehhi õigus*

15 Seaduse nr 40/2009 Sb., Trestní zákoník (Tšehhi karistusseadustik) § 337 lõike 1 punkti a kohaselt „[k]aristatakse isikut, kes takistab või raskendab märkimisväärselt kohtu või muu ametiasutuse otsuse täitmist sellega, et ta […] tegeleb tegevusega, millega tegelemine tal selle otsusega ära keelati või millega tegelemiseks välja antud luba mõne teise õigusnormi alusel tühistati või kaotati […], kuni kaheaastase vangistusega“.

## Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

16 Okresní soud v Chebu (Chebi piirkondlik kohus, Tšehhi Vabariik) määras 3. oktoobril 2014 Slovakkia kodanikule J. Grundzale kumulatiivse karistuse 15 kuud vangistust varguse eest, mis pandi toime koos sissetungimisega, ja ametiasutuse otsuse täitmise takistamise eest, mis seisnes selles, et ta ei pidanud kinni Magistrát mesta Přerovi (Přerovi kohaliku omavalitsuse üksus, Tšehhi Vabariik) 12. veebruari 2014. aasta otsusega talle määratud sõiduki juhtimise ajutisest keelust.

17 3. oktoobri 2014. aasta kohtuotsus, millele oli lisatud raamotsuse 2008/909 I lisas toodud tunnistus, saadeti selle tunnustamiseks ja karistuse täideviimiseks Slovakkias Krajský súd v Prešovele (Prešovi maakonnakohus, Slovakkia).

18 Eelotsusetaotluses täpsustab kohus, et väljaandjariigi, see tähendab Tšehhi Vabariigi kohus ei ole kvalifitseerinud põhikohtuasjas vaidlusaluseid kuritegusid kuritegudeks, mis on toodud raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõikes 1, ja see tähendab, et 15 kuu pikkuse vangistusena määratud kumulatiivse karistuse täideviimine oleneb sellest, kas 3. oktoobri 2014. aasta kohtuotsuses toodud asjaoludel oleks tegemist kuriteoga ka Slovakkia õiguskorra järgi.

19 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb aga selles, kas kahepoolse karistatavuse tingimus on täidetud asjaolude puhul, mis kvalifitseeriti „ametiasutuse otsuse täitmise takistamises seisnevaks kuriteoks“.

20 Selle kohta märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et Slovakkia karistusseadustiku § 348 lõike 1 punktis d, milles on toodud ametliku otsuse täitmise takistamises seisnev kuritegu, on silmas peetud üksnes „Slovakkia“ kohtute ja teiste asutuste otsuseid, mis on täidetavad „Slovakkia territooriumil“.

21 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul nähtub J. Grundza süüdimõistmisele Tšehhi Vabariigis aluseks olnud asjaolude hinnangust *in conreto*, et tegemist ei ole „kuriteoga“ Slovakkia karistusseadustiku § 348 lõike 1 punkti d tähenduses, sest need asjaolud ei vasta selles sättes toodud ametliku otsuse täitmise takistamises seisneva kuriteo faktilisele koosseisule. Nimelt määrati J. Grundzale karistus takistamise eest Tšehhi Vabariigi asutuse poolt vastu võetud otsusega ja selle otsuse toime saab avalduda ainult nimetatud liikmesriigi territooriumil.

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus küsib samuti, kas raamotsusega 2008/909 järgitavat eesmärki arvestades, milleks on hõlbustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni ja seda eelkõige arendades liikmesriikide koostööd kriminaalasjades tehtud kohtuotsuste täitmisel sellises asjas, millega on tegemist põhikohtuasjas, kus on rikutud väljaandjariigi õiguskorras kaitstud huvi, ei tuleks kahepoolset karistatavust kontrollida *in abstracto*, nimelt nii, nagu oleks rikutud täidesaatva riigi õiguskorras kaitstud huvi.

23 Neil asjaoludel otsustas Krajský súd v Prešove (Prešovi maakonnakohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas […] raamotsuse 2008/909 […] artikli 7 lõiget 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et kahepoolse karistatavuse tingimus loetakse täidetuks ainult siis, kui sellise kohtuotsuse aluseks olev tegu, mille tunnustamist taotletakse, on kuritegu ka täidesaatva riigi õiguskorras *in concreto* ehk juhtumi konkreetse analüüsi põhjal (sõltumata selle koosseisu tunnustest või rikkumise kvalifitseerimisest), või piisab selleks, et nimetatud tingimus oleks täidetud, asjaolust, et juhtum on üldiselt kuritegu ka täidesaatva riigi õiguse alusel (*in abstracto*)?“

## Eelotsuse küsimuse analüüs

24 Oma küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõiget 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et kahepoolse karistatavuse tingimus on sellises olukorras, millega on tegemist põhikohtuasjas, kus kohtuotsuse tunnustamist ja karistuse täideviimist taotletakse tegude eest, mis on väljaandjariigis kvalifitseeritud „väljaandjariigi territooriumil toime pandud kuriteoks, mis seisneb ametliku otsuse täitmise takistamises“ ja mille puhul esineb sarnaselt kvalifitseeritud kuritegu täidesaatva riigi õiguses, kuid selle riigi õigusnormi kohaselt on kuriteoga tegemist juhul, kui ametliku otsuse on teinud tema enda territooriumil tegutsev ametiasutus.

25 Kõigepealt tuleb nentida, et sellele küsimusele tarviliku vastuse andmiseks ei tule analüüsimisel aluseks võtta kahepoolse karistatavuse tingimuse *in concreto* või *in abstracto* hindamise mõisteid.

26 Selle kohta tuleb esiteks märkida, et raamotsus 2008/909, mille puhul on tegemist minimaalselt ühtlustava meetmega, ja eelkõige selle artikkel 7, mis puudutab kahepoolse karistatavuse tingimust, ei maini neid mõisteid.

27 Teiseks, nagu rõhutas ka kohtujurist enda ettepaneku punktis 26, saadakse liikmesriikides nende mõistete täpsest sisust seoses kahepoolse karistatavusega erinevalt aru.

28 Niiviisi ümber sõnastatud küsimusele vastamisel tuleb meenutada, et raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 3 kohaselt võib täidesaatev riik muude kui lõikes 1 ette nähtud 32 kuriteo puhul kohtuotsust tunnustada ja karistust täide viia tingimusel, et kohtuotsuse aluseks olev tegu on täidesaatva riigi õigusaktide alusel kuritegu selle koosseisu tunnustest või kvalifikatsioonist olenemata. Teiste sõnadega võimaldab see säte täidesaatval riigil ette näha, et kohtuotsuse tunnustamiseks ja karistuse täideviimiseks peab olema täidetud kahepoolse karistatavuse tingimus.

29 Raamotsuse 2008/909 artikli 9, mis käsitleb mittetunnustamise või täideviimisest keeldumise põhjuseid, lõike 1 punktis d on vastavalt ette nähtud täidesaatva riigi pädeva asutuse võimalus keelduda väljaandvas riigis tehtud kohtuotsuse tunnustamisest ja seal mõistetud karistuse täideviimisest, kui kahepoolse karistatavuse tingimus ei ole täidetud.

30 Eelotsusetaotlusest nähtub, et väljaandjariigi, see tähendab Tšehhi Vabariigi pädev ametiasutus ei kvalifitseerinud tegusid, mille toimepanemise eest on J. Grundzat karistatud, ja eelkõige ametiasutuse otsuse täitmise takistamises seisnevat tegu raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluvateks kuritegudeks.

31 Järelikult sõltub raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 3 kohaselt 3. oktoobri 2014. aasta kohtuotsuse tunnustamine ja kumulatiivse karistusena määratud 15 kuu pikkuse vangistuse täideviimine sellest, kas Slovakkia pädev asutus asub seisukohale, et kohtuotsuse aluseks olev tegu on ka Slovakkia õiguskorra alusel kuritegu, olenemata selle koosseisu tunnustest või kvalifikatsioonist väljaandjariigis.

32 Selle täpsustuse järel tuleb aga ka meenutada, et Euroopa Kohtu järjepideva praktika kohaselt tuleb liidu õiguse sätte tõlgendamisel arvestada mitte üksnes sätte sõnastust, vaid ka selle konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa see säte on (kohtuotsused, 16.7.2015, Lanigan, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, punkt 35, ja 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punkt 31).

33 Mis puudutab esiteks raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 3 sõnastust, siis tuleb meenutada, nagu leidis ka kohtujurist enda ettepaneku punktis 47, et see säte piiritleb kahepoolse karistatavuse hindamise ulatuse nii, et selles on nõutud, et kahepoolse karistatavuse hindamisel peab pädev asutus kontrollima, kas asjaomane tegu „on […] kuritegu“ täidesaatva riigi õigusaktide alusel „selle koosseisu tunnustest või kirjeldusviisist olenemata“.

34 Nagu nähtub artikli 7 lõike 3 sõnastusest, seisneb vajalik ja piisav tingimus kahepoolse karistatavuse hindamisel asjaolus, et tegu, mille toimepanemise eest on väljaandjariigis süüdi mõistetud, kujutab endast kuritegu ka täidesaatvas riigis. Eeltoodust nähtuvalt ei ole nõutud, et kuriteod oleksid mõlemas asjaomases liikmesriigis identsed.

35 Seda tõlgendust kinnitab lauseosa: täidesaatvas riigis ette nähtud kuriteo „koosseisu tunnustest või kirjeldusviisist olenemata“, millest nähtub sõnaselgelt ja nagu rõhutas ka kohtujurist enda ettepaneku punktides 48 ja 49, et väljaandjariigi ja täidesaatva riigi õiguses sätestatud kuriteo tunnused, mille alusel tegu kvalifitseeritakse, ja vastavates siseriiklikes õiguskordades toodud kuriteo nimetused ja klassifikatsioon ei pea täielikult kattuma.

36 Järelikult võib täidesaatva riigi pädev asutus kahepoolse karistatavuse hindamisel selle sätte kohaselt lähtuda paindlikust lähenemisviisist nii kuriteo koosseisu tunnuste kui ka selle kvalifikatsiooni puhul.

37 Seega sisaldub kahepoolse karistatavuse hindamise puhul tähtsust omav tegur raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 3 sõnastuse kohaselt selles, et esineb vastavus esiteks kuriteo aluseks olevates faktilistes asjaoludes, mis on kajastatud väljaandjariigi kohtuotsuses, ja teiseks täidesaatva riigi õiguses toodud kuriteo määratluses.

38 Eeltoodud kaalutlustest nähtub, et kahepoolse karistatavuse hindamisel peab täidesaatva riigi pädev asutus kontrollima, kas kuriteo aluseks olevad faktilised asjaolud, mis on kajastatud väljaandjariigi pädeva asutuse kohtuotsuses, annaksid juhul, kui need oleksid aset leidnud täidesaatva riigi territooriumil, aluse kohaldada kriminaalkaristust selle riigi territooriumil.

39 Teiseks räägib ka raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõike 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d kontekst kahepoolsele karistatavusele sellise hinnangu andmise kasuks.

40 Selle kohta tuleb märkida, et raamotsuse 2008/909 artikli 26 kohaselt asendab see otsus liikmesriikidevahelistes suhetes mitu rahvusvahelise õiguse akti, et nagu on sõnastatud ka põhjenduses 5, arendada koostööd kriminaalasjades tehtud otsuste täitmisel.

41 Ent erinevalt nendest rahvusvahelise õiguse aktidest põhineb raamotsus 2008/909 eelkõige vastastikuse tunnustamise põhimõttel, mis kujutab endast põhjenduse 1 kohaselt koostoimes ELTL artikli 82 lõikega 1 Euroopa Liidus kriminaalasjades tehtava õigusalase koostöö nurgakivi, mille alus on põhjenduse 5 kohaselt eriline vastastikune usaldus teiste liikmesriikide õigussüsteemide vastu (vt selle kohta kohtuotsus, 8.11.2016, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, punktid 46 ja 47).

42 Vastastikuse tunnustamise põhimõte eeldab raamotsuse 2008/909 artikli 8 lõike 1 järgi põhimõtteliselt, et täidesaatva riigi pädev asutus tunnustab talle edastatud kohtuotsust ja võtab viivitamata vajalikud meetmed karistuse täideviimiseks.

43 Nagu sedastas kohtujurist enda ettepaneku punktis 36, on vastastikuse tunnustamise põhimõte muu hulgas tinginud selle, et raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõikes 1 on koostatud loetelu kuritegudest, mille puhul kahepoolse karistatavuse kontrolli ei toimu.

44 Ühtlasi tuleb märkida aga ka nende kuritegude puhul, mida ei ole selles loetelus toodud, et raamotsuse artikli 7 lõige 3 annab täidesaatvale riigile ainult võimaluse ette näha, et kohtuotsuse tunnustamiseks ja karistuse täideviimiseks peab olema täidetud kahepoolse karistatavuse tingimus.

45 Sellistel asjaoludel lubab nimetatud võimalus liikmesriikidel, nagu on kohtujurist märkinud enda ettepaneku punktis 68, keelduda tunnustamast kohtuotsust ja täide viimast karistust käitumise eest, mida ta ei pea moraalselt nii valeks, et seda tuleks pidada kuriteoks.

46 Eeltoodust nähtub, et kahepoolse karistatavuse tingimus on erand kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise ja karistuse täideviimise põhimõttest. Järelikult tuleb kohtuotsuse tunnustamisest ja karistuse täideviimisest keeldumise põhjuste – mille alus on raamotsuse 2008/909 artikli 9 lõike 1 punktis d toodud kahepoolse karistatavuse puudumine – kohaldamisala tõlgendada kitsalt, et piirata tunnustamata ja karistuse täide viimata jätmise juhtumeid.

47 Järelikult on täidesaatva riigi pädeva asutuse poolt kahepoolsele karistatavusele hinnangu andmise – millele viitab raamotsuse artikli 7 lõige 3 – eesmärk kontrollida, kas kuriteo aluseks olevad faktilised asjaolud, mis on kajastatud väljaandjariigi pädeva asutuse kohtuotsuses, annaksid juhul, kui need oleksid aset leidnud täidesaatva riigi territooriumil, aluse kohaldada kriminaalkaristust selle riigi territooriumil.

48 Selle kohta märkis eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas vaidlusalune kuritegu seisneb Tšehhi ametiasutuse poolt tehtud ametliku otsuse rikkumises ja järelikult on tegemist Tšehhi Vabariigis kaitstud huvi rikkumisega, mistõttu ei ole kahepoolse karistatavuse tingimus igatahes täidetud.

49 Siiski peab täidesaatva riigi pädev asutus kahepoolse karistatavuse hindamisel kontrollima mitte seda, kas rikutud on väljaandjariigis kaitstud huvi, vaid kas juhul, kui selline kuritegu oleks toime pandud tema liikmesriigi territooriumil, oleks asutus asunud seisukohale, et rikutud on selle liikmesriigi siseriiklikus õiguses kaitstud sarnast huvi.

50 Kolmandaks tuleb meenutada, et raamotsuse 2008/909 artikli 3 lõike 1 kohaselt on raamotsuse eesmärk kehtestada eeskirjad, mille kohaselt tuleb liikmesriigil selleks, et hõlbustada süüdimõistetud isiku sotsiaalset rehabilitatsiooni, tunnustada kohtuotsust ja viia mõistetud karistus täide.

51 Ka aitab raamotsuse artikli 9 lõike 1 punkti d kitsas tõlgendus kaasa süüdimõistetud isiku sotsiaalse rehabilitatsiooni hõlbustamisele, seda eelkõige sellises olukorras nagu põhikohtuasjas, kus isik on täidesaatva riigi kodanik.

52 Käesolevas asjas nähtub Euroopa Kohtule esitatud dokumentidest, et J. Grundza mõistis süüdi Tšehhi pädev kohtuorgan eelkõige selle eest, et ta juhtis selle liikmesriigi territooriumil mootorsõidukit hoolimata asjaolust, et Tšehhi ametiasutuse otsusega oli tal keelatud seda teha.

53 Selleks et hinnata, kas kahepoolse karistatavuse tingimus on põhikohtuasjas täidetud, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus, kes peab otsustama kohtuotsuse tunnustamise ja täideviimise üle, seega kontrollima, kas juhul, kui need faktilised asjaolud – nimelt mootorsõiduki juhtimine hoolimata seda keelavast ametlikust otsusest – oleksid aset leidnud selle kohtu liikmesriigi territooriumil, oleksid need andnud aluse kohaldada kriminaalkaristust selle liikmesriigi siseriikliku õiguse järgi. Kui see on nii, siis on kahepoolse karistatavuse tingimus täidetud.

54 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et raamotsuse 2008/909 artikli 7 lõiget 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et kahepoolse karistatavuse tingimus on täidetud sellises olukorras, millega on tegemist põhikohtuasjas, kui kuriteo aluseks olevad faktilised asjaolud, mis on kajastatud väljaandjariigi pädeva asutuse kohtuotsuses, annaksid juhul, kui need oleksid aset leidnud täidesaatva riigi territooriumil, aluse kohaldada kriminaalkaristust selle riigi territooriumil.

## Kohtukulud

55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (viies koda) otsustab:

**Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsuse 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK) artikli 7 lõiget 3 ja artikli 9 lõike 1 punkti d tuleb tõlgendada nii, et kahepoolse karistatavuse tingimus on täidetud sellises olukorras, millega on tegemist põhikohtuasjas, kui faktilised asjaolud, mis on kajastatud väljaandjariigi pädeva asutuse kohtuotsuses, annaksid juhul, kui need oleksid aset leidnud täidesaatva riigi territooriumil, aluse kohaldada kriminaalkaristust selle riigi territooriumil.**

Allkirjad